

Egy tipikus PC-bázisú rendszer kb. 10–20 ezer dollárba kerül. Érdemes azonban figyelembe venni, hogy a könyvtárban általában már van egy-egy személyi számítógép nyomtatóval és különféle szoftvercsomagokkal, így a DTP előnyeire egy néhány száz dollárba kerülő tükörszerkesztő szoftver beszerzése révén juthatnak hozzá.

Előnyök – hátrányok

Mivel a DTP sem csodaszer, beszerzése előtt mérlegelni kell használatának előnyeit és hátrányait. Íme, az előnyök:

- ▶ Azáltal, hogy a dokumentumok nyomdakész előállítására hazon belül történik, több idő marad a dokumentumok készítői számára.
 - ▶ A szerző/szerkesztő nagy rugalmassággal kísérletezhet az optimális szövegtükrök gombnyomásra történő kialakításával.
 - ▶ Mód van az információ későbbi "újracsomagolására", az egyes szövegrészek cseréjére-módosítására, a más és más olvasótábor ízléséhez való igazítására.
- Meg kell említeni azonban néhány negatívumot is:
- ▶ A DTP használata hosszabb betanulási időt és alaposabb gyakorlatot követel meg, mint más egyéb, pl. egy-egy szövegszerkesztő szoftver használata.
 - ▶ Bárkiből nem lesz DTP-operátor. Ahhoz, hogy valaki professzionális végterméket tudjon előállítani, elengedhetetlen bizonyos fokú adottság a grafikához, készség a tervezéshez, jártasság a tipografizálásban stb., hiszen csak ilyen ismeretek birtokában aknázhatók ki a DTP előnyei.

A DTP jövője a könyvtárakban

Az elkövetkező években minden bizonnyal felgyorsul a DTP fejlődése. A hardverpiacon megjelennek az otthoni használatra és kisebb hivatalok számára kifejlesztett, mérsékelt árú, lézerműködésű, nagy sebességű és felbontóképességű nyomtatók. A nagyobb rugalmasság és felbontóképesség lehetővé teszi a monitorokon való megjelenítésnél a "wysiwyg"-jelenség előidézését, azaz megtekinthetjük a nyomtatandó végtermék hű képét. A DTP-

programcsomagok mind kezelhetőbbé, felhasználóbaráttá válnak, s előbb-utóbb bekövetkezik a szövegszerkesztő és a DTP-programok egybeolvadása is.

A DTP könyvtári használatának két főbb területe van: az adminisztrációs munkák és a külső szolgáltatások.

Az adminisztratív feladatok közé tartozik az egyes rölapok, körlevelek, brosrák megjelentetése. Ezeket a feladatokat eddig a könyvtárak grafikai és klipteknikával oldották meg. A DTP ennél lényegesen többre képesít: a különféle könyvek, bibliográfiák, kezelési utasítások és jelentések is hazon belül készíthetők el.

A külső szolgáltatások szempontjából a DTP rangot ad a könyvtárnak, hiszen gyökeresen megváltoztatja az információ kezelésének és terjesztésének útját. Az eddigieknél lényegesen nagyobb lehetőségek nyílnak meg az egyes szerzők és kisebb csoportok előtt saját publikációik megjelentetésére. A "magánkiadások" mindennapos gyakorlattá válnak. (Más kérdés, hogy ezzel kapcsolatban bizonyára fel fognak vetődni különféle terjesztési, plagizálási és copyright problémák, amelyek megnyugtató megoldás után kiálltanak.)

A DTP csak egy része az információs és ügyvitel-gépesítési forradalomnak, bár nyilvánvalóan kifinomultabb része, hiszen lényeges hatást gyakorol a publikációs gyakorlat megváltoztatására, s a könyvtárak számára is új helyet jelölhet ki ebben a forradalomban.

Végül itt érdemes emlékeztetni a "papírmentes világ" eljövételével kapcsolatos jóslatokra. A ma valósága ezekre rációzni látszik, hiszen éppen a számítástechnika, ezen belül a DTP-program az emberbarátabb megoldás visszatérését teszi lehetővé. A magasabb szinten való visszatérést a vonzó, szemet pihentető, papíralapú, nyomtatott információhordozók előállításához.

/BEAUMONT, J.: Desktop publishing: what does it mean for libraries? = Canadian Library Journal, 45. köt. 3. sz. 1988. p. 141–144./

(Zoltán Imre)

A besorolási adatok egységesítésének helyzete

A besorolási adatok egységesítése (*authority control*) az USA-ban Cutter óta fontos kérdés mind a könyvtárosképzésben, mind pedig a katalogizálók gyakorlati munkájában; mégis gyakran úgy tűnik, mintha a könyveknek mielőbbi polcra kerülése mindennél fontosabb lenne. A szerzők háromféle vizsgálatot végeztek: irodalomkutatókat és -elemzőket foglalkoztattak; vizsgálták, hogy az egyetemi és főiskolai könyvtárak hogyan végzik a besorolási adatok egysé-

gesítését; végül pedig a testületi és személynév-alakok használatának problémáival foglalkoztak saját könyvtárjukban.

Irodalmi szemle

Az irodalmi szemle az utóbbi két évtized alatt a tárgyban megjelent közel 70 cikk közül a fontosabbak tartalmát ismerteti és veti össze. Kezdetben többen

abból a feltevésből indultak ki, hogy a számítógépesítés előrehaladtával a besorolási adatok egységesítésének fontossága csökkenni fog; a későbbi publikációk nem ezt a feltevést, hanem éppen az ellenkezőjét igazolták. A publikációk nagy többsége ugyanis szükségesnek tartja a besorolási adatok egységesítését, tekintet nélkül arra, hogy manuális vagy online katalógusokról van-e szó, sőt a későbbi cikkek éppen az online katalógusok alkalmazása esetén tartják kiemelkedően fontosnak. (Az idézett megállapítások forrásait a cikk 62 tételt tartalmazó irodalomjegyzéke tartalmazza. A jelen ismertetés teljességre nem törekedve néhány szerző megállapításait emeli ki.)

Az OCLC (kezdetben: *Ohio College Library Center*, 1981-től: *Online Computer Library Center*) rendszerébe eleinte anélkül vették fel a tagkönyvtárak által készített bibliográfiai rekordokat, hogy a régi és az új besorolási adatokat összevetették volna. Ennek következtében a katalogizálók nem kaptak kellő segítséget katalógusaik következetessé tételéhez. Az OCLC részéről *F. G. Kilgour* [1] álláspontja az volt, hogy a besorolási adatok egységesítése visszalépést jelent a 19. század felé, ahelyett hogy előrelépés történne, amely a számítástechnika alkalmazása révén ezt a módszert feleslegessé tenné.

S. M. Malinconico (New York Public Library [2, 3]) hangsúlyozta, hogy az állomány egyes tételeinek kapcsolatba hozása a többiekkel esetenként fontosabb lehet, mint egy-egy tétel hozzáférhetősége a katalógus révén. A besorolási adatok egységesítésének fokozott jelentősége van a különböző forrásokból származó bibliográfiai tételeket tartalmazó (központi, ill. osztott) katalógusok esetében. Csakis egységesített besorolási adatokkal lehet következetes elveket követő adatbázist létrehozni, ellenkező esetben csak géppel olvasható kaotikus halmazhoz jutunk. A katalógusnak összefüggő, logikailag következetes szerkezetűnek kell lennie, és erről a katalogizálóknak kell gondoskodniuk. A számítógépes információkeresés valóban képes alternatív hozzáférési pontokat teremteni, de csak olyan adatokból, amelyeket kap. Olyan követelményeket nem tud teljesíteni, amelyeket az adatok előkészítése nem tesz lehetővé.

K. Bierman [4] 1979-es előrejelzése szerint 1985 után a besorolási adatok egységesítését alkalmazó online katalógus válik egyre szélesebb körben a katalógus jellegzetes formájává, amelyet különféle típusú és nagyságú könyvtárak fognak regionális, nemzeti vagy nemzetközi hálózatokba kapcsoltnak használni.

A. G. Lipow [5] szerint a besorolási adatokkal végzett munka hiánya a szolgáltatás terén visszalépést jelent. *K. L. Matthew* [6] megállapítja, hogy történetileg a besorolási adatok egységesítése a könyvtárvezetésnek nem volt nyomós szempontja, jóllehet a besorolási adattárak (*authority file*) léte minden könyvtárban szükséges, mind a katalogizálók, mind a használók érdekében.

H. F. Schmierer [7] úgy foglal állást, hogy a könyvtári katalógus kapcsolatteremtő funkciója csak akkor várható el biztonsággal, ha a besorolási adatokat egységesítik. Amelyik könyvtárnál ezt nem teszik meg, ott a létrejövő nyilvántartás nem mondható valódi katalógusnak.

Különféle adatbázisok használata ugyan – mondja *G. Bulaong* [8] – megmutatta, hogy a besorolási adatok egységesítése kulcsszavakkal, csonkolt és kombinált keresési ismérvekkel, illetve ezek Boole-operátorok segítségével végzett kapcsolásával ugyan látszólag megkerülhető, de az információkeresésnél mégiscsak teljességre kellene törekedni. Az ilyen adatbázisokban végzett keresésnél a besorolási adatok egységesítése híján senki nem tudhatja, hogy hány találat marad el.

A. T. Dowellnek [9] az AACR2 (Anglo-American Cataloguing Rules 2. ed) szerinti besorolási adatoknak a könyvtári katalógusokra tett hatásával kapcsolatos cikke értelmében az új besorolási adatok 14–20%-a eltér a korábbi szabályok alapján készítettől, ami szintén igazolja a besorolási adatok egységesítésének szükségességét; az új technológia könyvtári használata lehetővé teszi a besorolási adatok könnyű korrigálását. *M. Gorman* szerint [10] várhatóan létrejön a besorolási adatok egységesítésének olyan automatizált rendszere, amely lehetővé teszi a hozzáférést a tárolt információhoz a nevek vagy címek bármely formája alapján, amely megvan a besorolási rekordok valamelyikében. Még a helytelen formák is el fognak vezetni azokhoz a bibliográfiai tételekhez, amelyek a kívánt műre vonatkoznak.

L. Ludy és *S. Logan* [11] elmondja, hogy az Ohio State online katalógusához kapcsolt géppel olvasható besorolási adattár lehetővé teszi, hogy a besorolási rekordok (*authority record*) változtatása tükröződjék valamennyi olyan bibliográfiai tételben, amely a megfelelő besorolási adatot tartalmazza.

M. A. Madden [12] megállapítja, hogy a számítógépi rendszerek sok szállítója, aki törődik a besorolási adatok egységesítésével, lényegesen eltérő álláspontot vall ennek fontosságáról, és különböző prioritást ad e kérdésnek a jövő fejlesztéseiben. Az érdekelt könyvtáraknak hangosan és gyakran kell hangoztatniuk igényeiket, és gondosan kell kutatniuk, hogy melyik szolgáltatás mellett döntsenek, és mennyiért.

S. Matson [13] szerint szükség van a sorozatok és időszaki kiadványok adatainak országos besorolási adattárára, mert ez lényegesen megjavítaná a helyi rendszerek következetes karbantartását.

Az online besorolási adattár terminológiai, egységesítési eszközei is a "lásd ... utalások" (tíltás–megengedés) vagy az egyenértékűséget kifejező "lásd még" hivatkozások *J. M. Perreault* [14].

A Library of Congress (LC) számára a hatékony bibliográfiai számbavétel gerince a besorolási adatok egységesítése – írja *L. J. Rather* [15]. Valószínűnek látszik, hogy ez az eredményes nemzeti bibliográfiai

rendszer követelménye is. Az ezredfordulót követő könyvtári katalógusokban a besorolási adattár megnövekedett szerepet fog játszani, bár lehet, hogy formája és tartalma jelentősen el fog térni a mostanától, véli előrejelzésében *N. J. Williamson* [6].

Mivel az egyén kreatív képességei következtében gyakran ugyanaz a személy ugyanazt a tételt is eltérő módon indexeli, besorolási adattár nélkül a nevek egyedi és helyes formája egyszerűen nem létezik, állítja *C. A. Elias* és *C. J. Fair* [17].

H. D. Avram a besorolási adatok egységesítésének kérdéseit összefoglalva elmondja [18], hogy a besorolási adatok egységesítése szükséges a könyvtári funkciók többségéhez. Hogy ez egy könyvtáron belül vagy hálózati együttműködés keretében történjék-e, arról gazdaságossági alapon kell dönteni, és erre kell az energiát fordítani, nem pedig a besorolási adatok egységesítésének fontossága körüli vitákra.

A számítógépes együttműködés fejlődésében folytonos problémákat okoz a tagkönyvtáraknak a nevek közös (országos) besorolási adattárának hiánya. Az *LC S. L. Liggett* [19] által tolmácsoltt álláspontja szerint országos szinten addig nem hasznosíthatók a bibliográfiai munkamegosztás előnyei, amíg nincs ilyen tár.

A katalógusok retrospektív gépi átdolgozásának befektetései – akár COM-katalógus készül, akár online katalógus a cél – optimálisan akkor térülnek meg, ha az átdolgozás során javul a hozzáférés a katalógizált könyvekhez a besorolási adatok egységesítése révén. Ahogy az elsorolt könyv eltékozza a vételi ráfordításokat, a helytelen besorolási adat – amely a használó számára a tétel elvesztését jelenti – éppúgy pazarlás a géppel olvasható katalógus létrehozása érdekében történő konvertálás költségeit illetően, jelenti ki *D. Miller* [20].

M. L. Shore 1984-ben végzett felmérése szerint [21] a könyvek címlapján található személynevek és az egységes besorolási adatforma között a vizsgált esetek kb. 35%-ában mutatkozott eltérés.

Vannak kritikusabb hangok is. *A. G. Taylor* [22] elismeri a besorolási adattár fontosságát, de online összekapcsolását a bibliográfiai fájljal kétséges hatékonyságúnak tartja, mivel gyakoriak a csak egyetlen bibliográfiai rekordhoz kapcsolódó besorolási rekordok. *C. M. Thomas* [23] hangsúlyozza, hogy a szavankénti keresés és a csonkolás a szokásos utalások 47%-át feleslegessé teszi.

A tapasztalt katalógizálók tudják, hogy a katalógizálás folyton változik, állapítja meg *R. H. Burger* [24]. A besorolási adatok egységesítése révén a könyvtárosok megkísérik megelőzni a szüntelen változásokat, és megővni a katalógizálás termékeit a rombolástól.

D. H. Clack [25] szerint amikor a számítógépet bevonták a katalógizálási folyamatba, általános volt az a hit, hogy minden bibliográfiai keresési probléma megoldódik. Téves elképzelés volt, hogy a katalógus egységesítése online katalógusok esetében nem szükséges. A számítógépes online katalógus ugyan

figyelemre méltóan rugalmas, azonban a besorolási adatok egységesítésével kialakított integráció nélkül nem nyújt hatékony megoldást.

K. L. Horney [26] kifejti, hogy az OCLC megjelenésekor keletkezett, a gépi keresés lehetőségeire épített illúziókkal szemben az utalások struktúrája és annak biztosítása nélkül, hogy az egyes besorolási adatok mindig ugyanabban a formában fordulnak elő, az online katalógusok használóit súlyosan félrevezetjük: nem lehetnek biztosak abban, hogy az egy besorolási adat alá tartozó valamennyi tételt megtalálják. Aligha lehet büszkélkedni olyan számítógépes adatbázisokkal, amelyek tele vannak félrevezető konfliktusokkal és össze nem hozott, eltérő formájú, de összetartozó besorolási adatokkal; mindez a használó kára.

D. R. McDonald [27] álláspontja szerint a besorolási adatok egységesítése a számítógépkorszaknak nem anakronizmusa, hanem az információfeldolgozó ipar általánosan alkalmazott módszer a nagy adatbankok karbantartásakor. Az online katalógusok elterjedésével a besorolási adatok egységesítésének fontossága növekszik: először is ez olyan eszköz, illetve módszer, amely az online katalógus következetessége, illetve integritása érdekében alkalmazható; másodsor ismert struktúrát visz az online katalógusba; harmadszor a következetesség, az integritás és az átgondolt struktúra kombinációja olyan adottságokkal ruházza fel e rendszereket, amelyek egyébként nem lennének lehetségesek.

H. D. Avram [28] az USA nagy, hálózatok összekapcsolására törekvő projektje a Linked System Project (LSP) keretében elsőbbséget ad a besorolási adatok közös használatának.

A. Jamieson, E. Dolan, L. Declerck közös vizsgálata [29] arra utalt, hogy a besorolási adatok egységesítése nélkül a szavankénti interaktív keresés nagy veszteségekkel jár. Ugyanerre a következtetésre jut *M. Watson* és *A. Taylor* [39] is, jóllehet megállapítják, hogy az LC besorolási adattárának mintegy 60%-a (névalakok, utalók) feleslegessé válhat online környezetben a csonkolásos keresés lehetőségével élve.

A könyvtárak vizsgálata

A negyedmilliónál nagyobb állománnyal rendelkező könyvtárak közül 301-nek kérdőívet küldtek ki, 171 (57%) válaszolt, a legtöbb gondosan. A beérkezett adatok alapján készült az 1. táblázat.

Az eredeti %-os adatokat is közlő táblázat adatai szerint a 171 válaszadó könyvtár közül 42-nek (37%) van online katalógusa, további 27 (13%) ilyen tervet tervez; 30-nál (18%) van valamiféle automatizált besorolási adattár, 21 (12%) pedig ilyen megalkotását tűzte ki célul. Mindössze 15 könyvtár (9%) alkalmaz online katalógushoz kapcsolt besorolási adattárt, de 23 (13%) tervezi ennek létrehozását. Az AACR2-re való áttéréskor 26 (15%) lezárta szerzői, cím szerinti és szakkatalógusát. A táblázat 7. és 8. pontjaiban talál-

1. táblázat
A könyvtárak felmérése

	K a t a l ó g u s			
	Összes	Online kapcsolt ellenőrzés van	Manuális ellenőrzés nincs	
1. Válaszoló könyvtárak	171	15	48	108
2. Az állomány nagysága				
a) 250 000– 500 000	65	3	8	54
b) 500 000– 750 000	36	1	14	21
c) 750 000– 1 000 000	17	1	5	11
d) 1 000 000– 2 000 000	27	3	13	11
e) 2 000 000– 3 000 000	12	4	5	3
f) 3 000 000– 4 000 000	9	2	3	4
g) 4 000 000– 5 000 000	1	–	–	1
h) 5 000 000 fölött	4	1	–	3
3. Online katalógus van (előkészületben)	63 23	15 –	48 –	– 23
4. Automatizált besorolási adattár van (előkészületben)	30 21	15 –	8 8	7 13
5. Automatizált kapcsolat a bibliográfiai és besorolási adattár között van (előkészületben)	15 23	15 –	– 10	– 13
6. Katalógusok lezárva az AACR2* bevezetésével				
a) Szerzői (személynév szerinti)	26	6	13	7
b) Cím szerinti	25	6	12	7
c) Tárgyköri ("szak")	24	6	11	7
d) Raktári	4	1	3	–
e) Nevek besorolási adattára	1	–	1	–
7. Besorolási adatok egységesítése az AACR2 bevezetése előtt				
a) Személynevek	122	14	30	78
b) Testületi nevek	117	13	30	74
c) Konferencianevek	94	10	26	58
d) Földrajzi nevek	86	11	26	49
e) Állandósult címek	72	10	18	44
f) Sorozati, időszaki címek	149	13	41	95
g) Tárgyszavak	112	11	29	72
8. Besorolási adatok egységesítése az AACR2 bevezetése után				
a) Személynevek	138	14	39	85
b) Testületi nevek	133	13	39	81
c) Rendezvénynevek	117	13	37	67
d) Földrajzi nevek	112	13	36	63
e) Egységesített címek	99	11	31	57
f) Sorozatok, időszaki kiadványok címei	153	13	41	99
g) Tárgyszavak	114	13	27	74
9. Utalók és más elemek a besorolási rekordokban				
a) "Lásd/Keresd ... alatt"	159	13	44	102
b) "Lásd/Keresd még ... alatt"	137	12	35	90
c) Történeti megjegyzések	86	10	26	50
d) Tárgyköri megjegyzések	66	11	18	37
e) Források	56	9	17	30
f) Kiadó (forrásé)	48	4	14	30
g) Raktári szám (forrásé)	75	6	22	47
h) A névalakot meghatározó személy v. testület	93	9	26	58
i) Katalogizálók megjegyzései	106	10	36	60

Az 1. táblázat folytatása

	K a t a l ó g u s			Manuális
	Összes	Online kapcsolt ellenőrzés van	nincs	
10. Bibliográfiai szolgáltatások igénybevétele				
a) OCLC	156	14	43	99
b) RLIN	28	3	11	14
c) WLN	4	—	2	2
d) Egyéb	4	1	2	1
e) Egynél több	19	2	9	7
11. A besorolási adatok egységesítésének megszüntetését tervezi a számítógépes keresés fejlődése következtében				
a) Személynevek	9	—	2	7
b) Testületi nevek	7	—	2	5
c) Konferenciánévek	8	—	2	6
d) Földrajzi nevek	7	—	2	5
e) Állandósult címek	7	—	2	5
f) Sorozati, időszaki címek	12	1	2	9
g) Tárgyszavak	10	—	3	7
h) Esetleg	6	—	2	4

* AACR2 – Anglo– American Cataloguing Rules, 2nd. edition (Angol– amerikai katalogizálási szabályzat. 2. kiad.).

ható tételek adatainak összehasonlítása alapján az állapítható meg, hogy az AACR2-re való áttérés után 10–16%-os növekedés állt be a házon belüli besorolási adattárakkal dolgozó könyvtárak számában, eltekintve a sorozati és időszaki kiadványok címével, valamint a tárgyszavakkal kapcsolatos besorolási adattáraktól, amelyek esetében a növekedés csak minimális volt, mivel ezek egységesítése már korábban is eléggé kiterjedt volt. A könyvtáraknak több mint 90%-a használja a "Lásd..." utalásokat, 80%-a pedig a "Lásd még" hivatkozásokat. A válaszadó könyvtárak 91%-a igénybe veszi az OCLC bibliográfiai szolgáltatásait. A besorolási adatok egységesítésének elhagyását mindössze 5% tervezi, a számítógépes keresés fejlődésére hivatkozva.

Az összeállítás ezután külön fejezetekben elemzi a besorolási adattárakkal összekapcsolt online katalógusokkal, a besorolási adattárakhoz gépileg nem kapcsolódó online katalógusokkal, illetve a manuális katalógusokkal működő könyvtárak adatait, majd néhány kiegészítő adatot elemez.

Hiányos és valamelyest megkérdőjelezhető adatok szerint, amelyek a könyvtári személyzet három szintjén (szakképzett könyvtárosok, könyvtárkezelők, adminisztratív munkaezők) a besorolási adatok egységesítésére fordított heti órák számára vonatkoztak, megállapítható volt, hogy – a könyvtárak nagyságára való tekintet nélkül – növekszik a munkaidő-ráfordítás az automatizáltság szintjének növekedésével. Ez feltehetőleg az intenzívebb és hatékonyabb egységesítés lehetőségeinek kihasználásával kapcsolatos, és nem jelenti azt, hogy ugyanolyan szintű egységesítés esetén automatizáltabb feltételek mellett több lenne az időigény, mint manuális eljárás esetén. A besorolási adatok egysé-

gesítésének szükségességét a többség hagyományos indokokkal támasztotta alá. A szükségességet alig-alig tagadták, ahol nincs, vagy alig van ilyen munka, azt helyi adottságokkal (pl. pénzühiány) indokolták.

...

A besorolási adatok egységesítésének valamilyen formája élő gyakorlat a legtöbb amerikai egyetemi és főiskolai könyvtárban. E munka fontosságát a szakirodalom is kellőképpen kiemeli. Az AACR2 alkalmazása is arra készíti a könyvtárakat, hogy növeljék ilyen irányú erőfeszítéseiket, de ugyanerre ösztönzik ezeket az automatizálással kapcsolatos tapasztalatok is. Fontos annak a felismerése, hogy az olyan könyvtárak (mint pl. az University of Rhode Island könyvtára), amelyek katalogizálásukat nagyrészt az OCLC igénybevétele útján végzik, saját tételeik besorolási adatainak teljes egységesítése híján azt a nem kis kockázatot vállalják, hogy elvesztik ellenőrzésüket saját katalógusuk felett, legyen az akár manuális, akár automatizált.

Irodalom

- [1] FREEDMAN, M.: A conversation with Frederick G. Kilgour. = Technicalities, 1. köt. 1981. p. 1–20.
- [2] MALINCONICO, S. M.: The role of a machine based authority file in an automated bibliographic system. = CARPENTER, M.–SVENONIUS, E. (eds.) Foundations of Cataloging. Littleton, Colo., Libraries Unlimited, 1985. p. 211–233. (Eredeti megjelenés: Association in libraries: Papers presented at the CACUL Workshop on Library Association, Winnipeg, 22–23. júni. 1974., Ottawa, Canadian Library Association, 1975.)

- [3] MALINCONICO, S. M.: The library catalog in a computerized environment. = *Wilson Library Bulletin*, 51. köt. szept. 1976. p. 56–64.
- [4] BIERMAN, K.: The future of catalogs in North American Libraries. = FREEDMAN, M. J.–MALINCONICO, S. M. (eds.): *The nature and future of the catalog*, Phoenix, Ariz., Oryx, 1979. p. 118.
- [5] LIPOW, A. G.: The catalog in a research library and alternatives to it. = *The nature and future of the catalog*, p. 246–247.
- [6] MATTHEWS, K. L.: Authority control. = *Colorado Libraries*, 6. köt. 1980. p. 929–957.
- [7] SCHMIERER, H. F.: The relationship of authority control to the library catalog. = *Illinois Libraries*, 62. köt. szept. 1980. p. 599–603.
- [8] BULAONG, G.: Authorities and standards in a changing world. = *International Cataloguing*, 11. köt. 1982. p. 35–36., 41–44.
- [9] DOWELL, A. T.: ACCR2 Headings: A five-year projection of their impact in catalogs, Littleton, Colo., Libraries Unlimited, 1982. p. 104.
- [10] GORMAN, M.: Authority control in the prospective catalog. = GHIKAS, M. (ed.) *Authority control: The key to tomorrow's catalog*, Phoenix, Ariz., Oryx, 1982. p. 170–171.
- [11] LUDY, L. E.–LOGAN, S. J.: Integrating authority control in an online catalog. = *Proceedings of the ASIS Annual Meeting*, 19. köt. 1982. p. 176–178.
- [12] MADDEN, M. A.: Is this somehow connected? The vendor perspective. = *I. 10.*, p. 94.
- [13] MATSON, S.: Desiderata for a national series authority file. = *Library Resources and Technical Services*, 26. köt. okt.–dec. 1982. p. 331–344.
- [14] PERREAU, J. M.: Authority control, old and new. = *Libri*, 32. köt. jún. 1982. p. 124–148.
- [15] RATHER, L. J.: Authority systems at the Library of Congress. = *I. 10.*, p. 163.
- [16] WILLIAMSON, N. J.: Is there a catalog in your future? Access to information in the year 2006. = *Library Resources and Technical Services*, 26. köt. ápr.–jún. 1982. p. 122–135.
- [17] ELIAS, C. A.–FAIR, C. J.: Name authority control in a communication system. = *Special Libraries*, 74. köt. júl. 1983. p. 289–296.
- [18] AVRAM, H. D.: Authority control and its place. = *Journal of Academic Librarianship*, 9. köt. jan. 1984. p. 331–335.
- [19] LIGGETT, S. L.: The name authority co-op project at the Library of Congress. = GORMAN, M. (ed.) *Crossroads: Proceedings of the First National Conference of the Library and Information Technology Association*, szept. 1983., Chicago, American Library Association, 1984. p. 121.
- [20] MILLER, D.: Authority control in the retrospective conversion process. = *Information Technology and Libraries*, 3. köt. szept. 1984. p. 286–292.
- [21] SHORE, M. L.: Variation between personal name headings and title page usage. = *Cataloging & Classification Quarterly*, 4. köt. 2. sz. 1984. p. 1–11.
- [22] TAYLOR, A. G.: Authority files in online catalogs: An investigation of their value. = *Cataloging & Classification Quarterly*, 4. köt. 1. sz. 1984. p. 1–17.
- [23] THOMAS, C. M.: Authority control in manual versus online catalogs: An examination of "See" references. = *Information Technology and Libraries*, 3. köt. dec. 1984. p. 393–398.
- [24] BURGER, R. H.: Authority work: The creation, use, maintenance and evaluation of authority records and files. Littleton, Colo., Libraries Unlimited, 1985. p. 10.
- [25] CLACK, D. H.: Authority control: Issues and answers. = KELLER, D. H. (ed.) *Libraries in the '80s*, New York, Haworth, 1985. p. 127–140.
- [26] HORNEY, K. L.: Quality work, quality control in technical services. = *Journal of Academic Librarianship*, 11. köt. szept. 1985. p. 206–210.
- [27] McDONALD, D. R.: Data dictionaries, authority control, and online catalogs: A new perspective. = *Journal of Academic Librarianship*, 11. köt. dec. 1985. p. 219–222.
- [28] AVRAM, H. D.: The linked systems project: Its implications for resource sharing. = *Library Resources and Technical Services*, 30. köt. jan.–márc. 1986. p. 36–46.
- [29] JAMIESON, A. J.–DOLAN, E.–DECLERCK, L.: Keyword searching versus authority control in an online catalog. = *Journal of Academic Librarianship*, 12. köt. nov. 1986. p. 277–283.
- [30] WATSON, M. R.–TAYLOR, A. G.: Implications of current reference structures for authority work in online environments. = *Information Technology and Libraries*, 6. köt. márc. 1987. p. 10–19.
- BAER, N. L.–JOHNSON, K. E.: The state of authority. = *Information Technology and Libraries*, 7. köt. 2. sz. 1988. p. 139–153./

(Balázs János)

Besorolási adattárak online karbantartására szolgáló, kereskedelemben kapható és "házon belüli" rendszerek felmérése

Az Amerikai Könyvtári Egyesület (*American Library Association* = ALA) 1986-ban munkacsoportot állított fel a könyvtárakban használt, a besorolási adatok egységesítésére és nyilvántartására szolgáló online rendszerek és ezek terjesztőinek vizsgálatára.

A 49 kérdést tartalmazó kérdőívet összesen huszonkétven küldték vissza értékelhetően kitöltve.

A kereskedelemben kapható rendszerek általános jellegűek, míg az egy könyvtárra szorítottak egyediek. Az előbbieket is különböztetik egymástól abban,